REGULAMIN KONKURSU
PRZEDMIOTOWEGO Z BIOLOGII
DLA UCZNIÓW SZKÓŁ PODSTAWOWYCH

§ 1. Regulamin określa warunki, na jakich odbywa się „Konkurs przedmiotowy z biologii dla szkół podstawowych", zwany dalej „Konkursem".

§ 2. Organizatorem Konkursu jest Lubuski Kurator Oświaty, zwany dalej „Kuratorem".

§ 3. 1. Uczestnikami Konkursu mogą być uczniowie klas IV-VIII szkół podstawowych województwa lubuskiego.

2. Uczeń ma prawo przystąpić do każdego konkursu organizowanego w szkole. Jeżeli w macierzystej szkole ucznia nie organizuje się danego konkursu, uczeń może do niego przystąpić w szkole wskazanej przez dyrektora szkoły macierzystej.

3. Uczeń może przystąpić do zawodów po okazaniu komisji konkursowej aktualnej legitymacji szkolnej.

4. Dla uczestników, którzy z różnych przyczyn nie przystąpią do Konkursu w wyznaczonym dniu, nie przewiduje się dodatkowego terminu konkursu. Nieprzystąpienie do Konkursu oznacza rezygnację z udziału w Konkursie.

5. W przypadku nakładania się terminów zawodów kilku konkursów uczeń dokonuje wyboru konkursu, w którym weźmie udział.

6. Na każdym stopniu Konkursu zapewnia się dostosowanie warunków i miejsca pracy do potrzeb i możliwości uczestnika Konkursu posiadającego zaświadczenie lekarskie o niepełnosprawności lub przewlekłej chorobie. Dostosowanie, o którym mowa w zdaniu poprzedzającym, nie może naruszać zasad samodzielnej pracy uczestnika Konkursu.

7. Zawody przeprowadza się w wydzielonych salach z uwzględnieniem zasady samodzielności. W salach, w których odbywają się zawody, mogą przebywać wyłącznie uczestnicy konkursu, członkowie komisji konkursowej i obserwatorzy z ramienia Lubuskiego Kuratora Oświaty.

8. Przystąpienie do Konkursu jest jednoznaczne z wyrażeniem zgody na przetwarzanie danych osobowych uczestników na potrzeby organizacji Konkursu, w tym publikowania wyników na stronie internetowej Kuratorium Oświaty w Gorzowie Wielkopolskim. Uczestnik ma prawo dostępu do treści swoich danych, do ich poprawiania oraz do żądania zaprzestania przetwarzania swoich danych. Żądanie zaprzestania przetwarzania swoich danych jest jednoznaczne z rezygnacją z udziału w Konkursie.

§ 4. 1. Konkurs obejmuje i poszerza treści obowiązującej w szkole podstawowej podstawy programowej z biologii.

2. Zakres wiedzy i umiejętności wymaganych na poszczególnych stopniach Konkursu:
Uczestnicy konkursu powinni, na poszczególnych jego stopniach, wykazać się wiadomościami i umiejętnościami obejmującymi wskazane treści podstawy programowej kształcenia ogólnego w części dotyczącej przedmiotu biologia.

I stopień

Zakres merytoryczny szkolnego etapu konkursu dotyczy treści nauczania następujących działów tematycznych podstawy programowej:

I. Organizacja i chemizm życia.
III. Organizm człowieka.
IV. Homeostaza.
V. Genetyka.

II stopień

Na drugim stopniu konkursu obowiązuje zakres wiadomości i umiejętności wskazanych do I etapu konkursu. Jednocześnie zakres merytoryczny II etapu konkursu rozszerza się o treści nauczania następujących działów tematycznych podstawy programowej:

II. Różnorodność życia.
VI. Ewolucja życia.
VII. Ekologia i ochrona środowiska.
VIII. Zagrożenia różnorodności biologicznej.

Poszerzenie treści programowej dotyczy następujących zagadnień:

- opisuje na podstawie schematów, przemianę pokoleń u: mchów na przykładzie płonnika pospolitego, na przykładzie paprotki zwyczajnej, nagonasiennych na przykładzie sosny zwyczajnej,
- opisu budowy kwiatu roślin nagonasiennych i okrytonasiennych, wskazanie, że jest ona związana ze sposobami zapylenia,
- rozpoznawania rodzajów kwiatostanów (koszyczek, główka, baldach, wiecha, grono, kłos,) oraz typów i rodzajów owoców, wskazanie przykładów roślin posiadających wymienione rodzaje kwiatostanów oraz typów i rodzaje owoców,
- pierwiastki biogenne, makroelementy, mikroelementy, witaminy- znaczenie dla organizmu człowieka, wskazanie pokarmów będących źródłem wymienionych pierwiastków i witamin, wskazanie chorób objawów będącym skutkiem niedoboru pierwiastków i witamin,
- rozumie i wyjaśnia rolę związków chemicznych w życiu(woda, cukry, białka, tłuszcze, kwasy nukleinowe),
- posługiwanie się nazwami enzymów biorących udział w procesie trawienia różnych składników pokarmowych,
- czynniki biotyczne i abiotyczne środowiska, tolerancja ekologiczna i jej zakres, przykłady organizmów o wąskim i szerokim zakresie tolerancji (eurybionty, stenobionty),
- przykłady oddziaływań i zależności międzygatunkowych spotykanych w przyrodzie, wskazanie nazw organizmów pozostających w takich oddziaływaniach i zależnościach,
- struktura i funkcjonowanie ekosystemu (obieg materii i przepływ energii przez ekosystem),
- rozróżniania form ochrony przyrody, podawanie przykładów form ochrony przyrody w Polsce i wskazanie miejsca ich występowania,
- bioindykatory, możliwości ich wykorzystania w ocenie stanu środowiska,
- rozpoznawania pospolitych i chronionych gatunków roślin i zwierząt występujących na obszarze Polski,
- porównanie budowy DNA i RNA, wskazanie miejsca przebiegu oraz znaczenia procesu replikacji DNA dla organizmu,
- zapisywania i analizowania krzyżówek jednogenowych z dominacją zupełną oraz określenie prawdopodobieństwa wystąpienia genotypów i fenotypów w pokoleniach potomnych,
- charakterystyka chorób genetycznych człowieka oraz zapisywanie krzyżówek genetycznych wskazujących możliwość ich dziedziczenia (mukowiscydoza, zespół Downa),
- przykłady i rozróżnienie dowodów bezpośrednich i pośrednich ewolucji,
- przykłady i rozróżnienie narządów homologicznych i analogicznych,
- określenie miejsca człowieka w systematyce, wskazanie podobieństw i różnic pomiędzy człowiekiem i małpami człekokształtnymi, naczelnymi, ssakami,
- wskazanie cech różniących dobór sztuczny od naturalnego, wyjaśnienie na przykładach, na czym polega dobór naturalny i sztuczny.

III stopień

Na etapie trzecim obowiązuje zakres wiadomości i umiejętności etapu I i II konkursu.
Na wszystkich etapach konkursu uczeń powinien wykazać się umiejętnościami określonymi w Celach kształcenia – wymaganiach ogólnych podstawy programowej kształcenia ogólnego, ze szczególnym uwzględnieniem:

- odczytywania i interpretowania informacji przedstawionych w różnych formach (tabele, wykresy, diagramy, teksty, rysunki, schematy), odkrywania prawidłowości w nich występujących,
-stosowania poprawnej terminologii biologicznej do wyjaśniania zjawisk i procesów zachodzących w komórkach, tkankach, organizmach i na poziomach ponadorganizmalnych,
- opisywania, rozpoznawania i klasyfikowania organizmów,
- formułowania problemów badawczych, uogólniania, uzasadniania i weryfikowania hipotez, wnioskowania z wyników obserwacji i doświadczeń, planowanie prostych doświadczeń,
- przedstawiania i wyjaśniania zależności między organizmami oraz organizmami a środowiskiem, określenia znaczenia biologicznego tych zależności,
- dostrzegania i wyjaśniania związków przyczynowo-skutkowych między procesami i faktami biologicznymi, podawania argumentów uzasadniających poprawność rozumowania,
- wykonywania rysunków, schematów, wykresów obrazujących przebieg procesów życiowych i zjawisk zachodzących w organizmach, w tym organizmie człowieka,
- rozpoznawania przedstawionych w różny sposób (opis, rysunek, schemat, zdjęcie) znanych gatunków roślin i zwierząt.
- opisywania etapów mitozy, mejozy i umiejętność rozpoznawania ich na podstawie opisów, rysunków, schematów, zdjęć.

§ 5. Wykaz literatury stanowiącej pomoc dla nauczyciela i ucznia:
1) Biologia. Zbiór zadań. Tom 1, Egzamin po klasie 8, Wydawnictwo Biomedica 2021;
2) Encyklopedia szkolna – Biologia, Wydawnictwo Greg 2024;
3) Biologia. Repetytorium. Szkoła podstawowa, Wydawnictwo Demart 2021;
4) Repetytorium – szkoła podstawowa, Wydawnictwo Greg Biologia 2025;
5) Szkolne konkursy biologiczne. Zestawy testów z odpowiedziami, Joanna Jabłońska, Wydawnictwo Tutor 2022;
6) Tablice biologia chemia, Wydawnictwo Greg 2024;
7) Pyłka-Gutowska E., Ekologia z ochroną środowiska, Wydawnictwo Oświata, Warszawa 2000;
8) Podręcznik Puls życia, Wydawnictwo Nowa Era.

§ 6. 1. Konkurs przygotowuje i przeprowadza Wojewódzka Komisja Konkursowa powołana przez Kuratora. W skład Komisji wchodzą:
1) Przewodniczący;
2) Wiceprzewodniczący;
3) pozostali członkowie.

2. Siedzibą Wojewódzkiej Komisji Konkursowej jest Kuratorium Oświaty w Gorzowie Wielkopolskim, ul. Jagiellończyka 10, tel. (95) 720-84-12, faks (95) 722-37-26, e-mail: kuratorium@ko-gorzow.edu.pl; strona internetowa: www.ko-gorzow.edu.pl.

§ 7. 1. Konkurs organizowany jest trzystopniowo:
1) I stopień – zawody szkolne – zostaną przeprowadzone dnia 04.12.2026;
2) II stopień – zawody rejonowe – zostaną przeprowadzone dnia 22.01.2027;
3) III stopień – zawody wojewódzkie – zostaną przeprowadzone dnia 14.04.2027.

2. Na zawodach obowiązuje
1) I stopień – test, czas trwania – 45 minut;
2) II stopień – test, czas trwania – 60 minut;
3) III stopień – test, czas trwania – 90 minut.

§ 8. 1. Zawody szkolne przeprowadzają Szkolne Komisje Konkursowe powoływane w szkołach przez właściwych dyrektorów szkół.

2. Szkolna Komisja Konkursowa ustala zadania obowiązujące uczestników zawodów szkolnych.

3. Dyrektorzy szkół zobowiązani są do:

1) przekazania informacji nauczycielom, uczniom i rodzicom o organizowanym przez Lubuskiego Kuratora Oświaty konkursie i jego regulaminie;
2) zalogowania się na platformie Elektronicznego Systemu Konkursów Przedmiotowych (ESKP) Kuratorium Oświaty w Gorzowie Wielkopolskim (dalej „platforma ESKP") https://ko-gorzow.edu.pl/konkursy/;
3) wpisania na platformie ESKP uczniów zgłoszonych z danej szkoły jako uczestników zawodów szkolnych poszczególnych konkursów;
4) przeprowadzenia, w wyznaczonym dniu, zawodów szkolnych konkursu lub wyznaczenia osoby odpowiedzialnej za ich przeprowadzenie;
5) nadzorowania lub wyznaczenia osoby odpowiedzialnej za sprawdzenie prac konkursowych;
6) wprowadzenia wyników zawodów szkolnych na platformie ESKP w terminie 2 dni roboczych od przeprowadzenia konkursu;
7) przechowania prac konkursowych z zawodów szkolnych do końca roku szkolnego, w którym odbywał się konkurs.

4. Do zawodów rejonowych awansują uczniowie, którzy w zawodach szkolnych uzyskali nie mniej niż 80% punktów możliwych do zdobycia.

5. Lista osób zakwalifikowanych do zawodów rejonowych ogłoszona zostanie na stronie internetowej Kuratorium Oświaty w Gorzowie Wielkopolskim do 15 grudnia 2026 r.

§ 9. 1. Zawody rejonowe przeprowadzają Rejonowe Komisje Konkursowe.

2. Do prac w Rejonowych Komisjach Konkursowych powoływani są nauczyciele zapewniający merytoryczną oraz terminową realizację zadania. Przewodniczących Rejonowych Komisji Konkursowych powołuje Lubuski Kurator Oświaty, a pozostałych członków Rejonowych Komisji Konkursowych powołują Przewodniczący Rejonowych Komisji Konkursowych.

3. Ustala się następujące rejony Konkursu:

1) Rejon 1: powiaty: m. Gorzów Wielkopolski, gorzowski ziemski oraz strzelecko-drezdenecki;
2) Rejon 2: powiaty: międzyrzecki oraz świebodziński;
3) Rejon 3: powiaty: sulęciński oraz słubicki;
4) Rejon 4: powiaty: nowosolski oraz wschowski;
5) Rejon 5: powiaty: m. Zielona Góra, zielonogórski ziemski oraz krośnieński;
6) Rejon 6: powiaty: żarski oraz żagański.

4. Siedziby Rejonowych Komisji Konkursowych oraz miejsca zawodów rejonowych ustala Wojewódzka Komisja Konkursowa. Informacja o siedzibie oraz miejscu zawodów rejonowych zostanie publikowana na stronie internetowej Kuratorium Oświaty w Gorzowie Wielkopolskim w terminie do dnia 31 października 2026 r.

5. Wojewódzka Komisja Konkursowa ustala zadania obowiązujące uczestników zawodów rejonowych.

6. Po przeprowadzeniu zawodów Rejonowa Komisja Konkursowa wprowadza wyniki zawodów rejonowych na platformie ESKP, przekazuje protokół zawodów i wszystkie prace konkursowe uczestników do Wojewódzkiej Komisji Konkursowej w ciągu 3 dni od daty przeprowadzenia zawodów rejonowych.

7. Wojewódzka Komisja Konkursowa ma prawo weryfikacji wyników uzyskanych przez uczestników zawodów rejonowych.

8. Wojewódzka Komisja Konkursowa rekomenduje Kuratorowi do zawodów wojewódzkich wszystkich uczniów, którzy w zawodach rejonowych uzyskali nie mniej niż 85% punktów możliwych do zdobycia.

9. Jeżeli 85% punktów możliwych do zdobycia uzyska mniej niż 10% wszystkich uczestników zawodów rejonowych, Wojewódzka Komisja Konkursowa rekomenduje Kuratorowi do zawodów wojewódzkich uczniów, którzy uzyskali najlepszy wynik w liczbie 10% ogólnej liczby wszystkich uczestników zawodów rejonowych. Ust. 8 nie stosuje się.

10. Wyniki zawodów rejonowych publikowane są na stronie internetowej Kuratorium Oświaty w Gorzowie Wielkopolskim w terminie do 10 dni od daty przeprowadzenia zawodów rejonowych.

§ 10. 1. Zawody wojewódzkie – finał – przeprowadza Wojewódzka Komisja Konkursowa.

2. Informacja o miejscu finału publikowana jest na stronie internetowej Kuratorium Oświaty w Gorzowie Wielkopolskim w terminie do 2 tygodni przed datą przeprowadzenia finału Konkursu.

3. Wojewódzka Komisja Konkursowa ustala zadania obowiązujące uczestników zawodów wojewódzkich.

4. Wojewódzka Komisja Konkursowa przedstawia Kuratorowi listę uczniów, którzy w finale uzyskali nie mniej niż 90% punktów możliwych do zdobycia, rekomendując ich do przyznania tytułu laureata.

5. Jeżeli 90% punktów możliwych do zdobycia uzyska mniej niż 15% wszystkich uczestników finału, Wojewódzka Komisja Konkursowa przedstawia Kuratorowi listę uczniów, którzy uzyskali najlepszy wynik w liczbie 15% ogólnej liczby wszystkich uczestników finału. Ust. 4 nie stosuje się.

6. Tytuł finalisty uzyskują uczestnicy zakwalifikowani do zawodów wojewódzkich (III stopnia), którzy uzyskali w finale co najmniej 50% punktów możliwych do zdobycia.

7. Wyniki finału Konkursu oraz lista laureatów i finalistów publikowane są na stronie internetowej Kuratorium Oświaty w Gorzowie Wielkopolskim w terminie do 10 dni od daty przeprowadzenia finału Konkursu.

8. Prace konkursowe przechowywane są do końca roku szkolnego, w którym przeprowadzany jest konkurs.

§ 11. Obserwatorami każdego stopnia konkursu mogą być pracownicy Kuratorium Oświaty w Gorzowie Wielkopolskim.

§ 12. 1. Skargi uczestników Konkursu lub ich rodziców (prawnych opiekunów) na niezgodny z regulaminem przebieg zawodów szkolnych rozpatruje dyrektor właściwej szkoły. Decyzja dyrektora szkoły jest ostateczna.

2. Skargi uczestników Konkursu lub ich rodziców (prawnych opiekunów) na niezgodny z regulaminem przebieg zawodów rejonowych i wojewódzkich rozpatruje Przewodniczący Wojewódzkiej Komisji Konkursowej. Decyzja Przewodniczącego jest ostateczna.

3. Skargi wnosi się w formie pisemnej w terminie 3 dni od dnia przeprowadzenia Konkursu, decyduje data wpływu.

4. Skargi rozpatruje się w terminie 7 dni od daty ich otrzymania.

5. Skargi wniesione po upływie terminu, o którym mowa w ust. 3, pozostawia się bez rozpatrzenia.

§ 13. 1. Tytuł laureata i finalisty Konkursu przyznaje Kurator.

2. Laureatom i finalistom Konkursu Kurator wydaje zaświadczenia.

3. Zaświadczenia są ważne na terenie całego kraju.

§ 14. 1. Zadania konkursowe do czasu rozpoczęcia Konkursu udostępnia się jedynie osobom upoważnionym. Prace konkursowe są kodowane według ustaleń Wojewódzkiej Komisji Konkursowej.

2. Zadania konkursowe z zawodów stopnia rejonowego i stopnia wojewódzkiego publikowane są na stronie internetowej Kuratorium Oświaty w Gorzowie Wielkopolskim następnego dnia po terminie przeprowadzenia Konkursu.

3. Klucz rozwiązań publikowany jest na stronie internetowej Kuratorium Oświaty w Gorzowie Wielkopolskim z chwilą ogłoszenia wyników.

§ 15. 1. Prace konkursowe udostępnia się do wglądu uczestnikom lub ich rodzicom (prawnym opiekunom) na wniosek skierowany odpowiednio do właściwego dyrektora szkoły (zawody szkolne) lub Przewodniczącego Wojewódzkiej Komisji Konkursowej (zawody rejonowe i wojewódzkie).

2. Wniosek składa się w formie papierowej lub elektronicznej (wiadomość e-mail) na adres odpowiednio właściwej szkoły (zawody szkolne) lub kuratorium@ko-gorzow.edu.pl (zawody rejonowe i wojewódzkie) w terminie dwóch dni roboczych (do godziny 15.00 drugiego dnia roboczego) od dnia ogłoszenia wyników zawodów (decyduje data wpływu).

3. Udostępnienie pracy odbywa się w trzecim dniu roboczym po ogłoszeniu wyników, w godzinach: 8:00-14:00, odpowiednio w szkole (zawody szkolne) lub w siedzibie Kuratorium Oświaty w Gorzowie Wielkopolskim (zawody rejonowe i wojewódzkie) – adres: ul. Jagiellończyka 10, 66-400 Gorzów Wielkopolski.

4. Udostępnienie pracy odbywa się w obecności odpowiednio dyrektora właściwej szkoły (albo upoważnionej przez niego osoby), Przewodniczącego lub Wiceprzewodniczącego Wojewódzkiej Komisji Konkursowej (albo upoważnionych przez nich osób) i trwa do 15 minut.

5. Wgląd do pracy konkursowej nie obejmuje możliwości jej kopiowania. Dopuszcza się fotografowanie pracy konkursowej.

6. Prawo wglądu do pracy ma jedynie uczestnik w obecności rodziców/opiekunów prawnych lub rodzice/opiekunowie prawni po okazaniu legitymacji szkolnej przez ucznia i dokumentu potwierdzającego tożsamość przez rodzica.

§ 16. 1. Uczestnikom Konkursu lub ich rodzicom (prawnym opiekunom) przysługuje odwołanie od oceny pracy konkursowej.

2. Odwołanie powinno być wniesione w formie papierowej lub elektronicznej na adres odpowiednio właściwej szkoły (zawody szkolne) lub kuratorium@ko-gorzow.edu.pl (zawody rejonowe i wojewódzkie) oraz powinno zawierać zwięzłe przedstawienie zarzutów wraz z ich uzasadnieniem. Odwołanie wniesione w formie elektronicznej powinno być opatrzone kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym albo podpisem osobistym.

3. Odwołanie od oceny pracy konkursowej ustalonej przez Szkolną Komisję Konkursową rozpatruje dyrektor właściwej szkoły. Decyzja dyrektora szkoły jest ostateczna.

4. Odwołanie od oceny pracy konkursowej ustalonej przez Rejonową lub Wojewódzką Komisję Konkursową rozpatruje Przewodniczący Wojewódzkiej Komisji Konkursowej. Decyzja Przewodniczącego jest ostateczna.

5. Odwołanie wnosi się w terminie 3 dni roboczych od dnia wglądu do pracy konkursowej (decyduje data wpływu). Jeżeli uczestnik lub rodzic (prawny opiekun) nie skorzystał z prawa wglądu do pracy konkursowej, termin do wniesienia odwołania biegnie od dnia określonego w § 15 ust. 3 (decyduje data wpływu).

6. Odwołanie rozpatruje się w terminie 7 dni roboczych od daty jego otrzymania.

7. Odwołanie niezawierające elementów, o których mowa w ust. 2, oraz wniesione po upływie terminu, o którym mowa w ust. 5, pozostawia się bez rozpatrzenia.

§ 17. Informacja o terminie i miejscu uroczystego podsumowania Konkursu oraz o wręczeniu zaświadczeń dla laureatów opublikowana będzie na stronie internetowej Kuratorium Oświaty w Gorzowie Wielkopolskim w terminie do 28 kwietnia 2027 r.

§ 18. W szczególnych przypadkach, mogą być podejmowane inne decyzje w sprawie sposobu organizacji konkursu przez organizatora.